

SAŽETAK PRESUDE

CIPOLLETTA PROTIV ITALIJE OD 11. SIJEČNJA 2018. GODINE ZAHTJEV BR. 38259/09

*Nerazumno dugo trajanje postupka likvidacije društva
i nedostatak pravnog lijeka
doveo je do povrede prava na suđenje u razumnom roku
i povrede prava na djelotvoran pravni lijek*

ČINJENICE

Dana 30. travnja 1985. Okružni sud u Macerati otvorio je stečaj nad trgovačkim društvom čiji je vjerovnik bio podnositelj. Društvo je stavljeno u "administrativnu likvidaciju" pod upravom likvidatora. U rujnu 1986. podnositelj je podnio prigovor jer nije bio uključen u popis utvrđenih tražbina u stečajnom postupku. U presudi od 17. travnja 1997. Okružni sud je utvrdio da su podnositelj i likvidator potpisali sporazum kojim se priznaje postojanje podnositeljeve tražbine u iznosu od približno 129.114 eura te je sukladno tome izmijenjen popis utvrđenih tražbina. Prema informacijama koje je podnositelj dostavio Sudu 24. prosinca 2010. godine, postupak likvidacije još uvijek je bio u tijeku. Podnositelj nije pokrenuo takozvani "Pinto postupak" s obzirom da je Kasacijski sud utvrdio kako "Pinto zakon"¹ nije primjenjiv na postupke administrativne likvidacije.

PRIGOVORI

Pozivajući se na članke 13. i 14. Konvencije, podnositelj je tvrdio da je duljina postupka administrativne likvidacije bila protivna načelu "razumnog roka". Također se žalio da je pravni lijek predviđen tzv. Pinto zakonom bio neučinkovit.

OCJENA SUDA

Članak 6. stavak 1.

Sud je utvrdio da je i u običnom stečajnom postupku i u postupku administrativne likvidacije uobičajeno da vjerovnici ne mogu svoje tražbine naplatiti u redovnom postupku pred sudom izravno iz imovine dužnika. Osnovno je načelo stečajnog postupka ravnopravnost vjerovnika, stoga Stečajni zakon nastoji osigurati njihovo namirenje razmjerno utvrđenoj tražbini. Likvidator, iako imenovan od strane nadležnog upravnog tijela, dužan je postupati nepristrano kako bi zaštitio interese svih vjerovnika.

U konkretnom slučaju Sud je primijetio da se, neovisno o tome radi li se o redovnom stečajnom postupku ili postupku administrativne likvidacije, vjerovnici za naplatu svojih potraživanja oslanjaju na treću stranu, likvidatora koji mora utvrditi postojanje tražbine i naplatiti je iz imovine dužnika. Glede stečajnih postupaka općenito, Sud je uvijek smatrao da postoji spor u slučaju kada vjerovnik podnese tužbeni zahtjev. Što se tiče postupka administrativne

¹ Zakon usvojen 2001. godine u Italiji, kojim je uveden pravni lijek protiv nerazumno dugotrajnih postupaka pred talijanskim sudovima.

likvidacije, Sud je utvrdio da vjerovnik može prijaviti svoju tražbinu u popis svih tražbina vjerovnika od prve obavijesti likvidatora kojom se utvrđuju nepodmirene obveze društva u stečaju. Dakle, spor građanske naravi nastaje u trenutku kada vjerovnik podnese takav zahtjev. Sud je stoga zaključio da je članak 6. stavak 1. primjenjiv u ovom predmetu. Postupak je započeo 4. srpnja 1985. godine, na dan kada je g. Cipolletta podnio zahtjev likvidatoru za priznanje njegove tražbine. Likvidacija imovine dužnika nije dovršena do 24. prosinca 2010. godine, kada je podnositelj podnio najnovije informacije Sudu. U to je vrijeme postupak je još bio u tijeku i trajao je gotovo 25 godina i šest mjeseci.

Premda je postupak likvidacije društva bio posebno složen, Vlada nije iznijela nikakav argument koji bi mogao opravdati ovoliko trajanje postupka. Sud je utvrdio da je razdoblje od 25 godina prekomjerno i da nije ispunilo uvjet "razumnog roka" iz članka 6. stavka 1. Konvencije, stoga je došlo do povrede navedenog članka.

Članak 13.

Sud je utvrdio da je, prema ustaljenoj domaćoj sudskoj praksi, mogućnost korištenja "Pinto" pravnog lijeka bila ograničena na osporavanje rješenja o otvaranju stečajnog postupka ili popisa utvrđenih tražbina, pa tako ne uključuje postupak koji vodi likvidator. Dakle, podnositelj nije bio dužan koristiti pravni lijek dostupan po Pinto zakonu, jer nije bio primjenjiv u ovome predmetu. Sud je stoga utvrdio da je došlo do povrede članka 13. zbog nedostatka pravnog lijeka u domaćem pravu kojim je podnositelj mogao tražiti svoje pravo da se su razumnom roku ispita njegov slučaj sukladno članku 6. stavku 1. Konvencije.

Članak 10.

Nije sporno da osuđujuća presuda predstavlja miješanje u pravo podnositeljice na slobodu izražavanja. Međutim, Sud je smatrao da je navedeno miješanje bilo zakonito jer je Kaznenim zakonom oskvrnjivanje groba predviđeno kao kazneno djelo. Osim toga, presuda je slijedila legitiman cilj zaštite morala i prava drugih.

Ocjenjujući je li miješanje bilo "nužno u demokratskom društvu", Sud je utvrdio da je podnositeljica kazneno progonjena i osuđena samo zbog čina prženja jaja nad Vječnim plamenom, koji su čin domaći sudovi ocijenili kao oskvrnjivanje grobnice Nepoznatog Vojnika. Optužba se nije odnosila ni na kasniju distribuciju videozapisa niti na sadržaj teksta koji je objavljen uz videozapis. Dakle, podnositeljica nije osuđena zbog izražavanja stavova o korištenju prirodnog plina i potrebama ratnih veterana, premda je pri tome koristila oštar rječnik, nego je osuđena zbog određene vrste ponašanja na određenom mjestu koje je, sukladno kaznenom zakonu, predstavljalo kazneno djelo. Sud je naglasio da je podnositeljica mogla pronaći puno prikladniji način za izražavanje svojih stavova i sudjelovanje u prosvjedima u vezi s državnom politikom korištenja prirodnog plina, bez kršenja kaznenog zakona i bez omalovažavanja onih koji su poginuli braneći svoju zemlju i ratnih veterana čija je prava navodno trebala braniti.

Prilikom procjene prirode i težine izrečene kazne, Sud je naglasio da je podnositeljici izrečena uvjetna osuda koju nije odslužila. Uzevši u obzir sve okolnosti slučaja, Sud je utvrdio da je ograničenje bilo u skladu sa slobodom izražavanja podnositeljice i nije došlo do povrede članka 10. Konvencije.

PRAVEDNA NAKNADA

24.000 eura na ime neimovinske štete

2.500 eura na ime troškova i izdataka.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.